

**Vi visar vägen!
Vision, strategier &
fokusområden
2022-2024**

**SVERIGES
ARBETSTERAPEUTER**

Vi visar vägen!
Vision, strategier och fokusområden 2022–2024
© Sveriges Arbetsterapeuter
Illustrationer: Matilda Petersson
arbetsterapeuterna.se

Inledning

Vision, strategier och fokusområden 2022 - 2024 är ett strategidokument som pekar ut vägen för Sveriges Arbetsterapeuter på både kort och lång sikt. Det bygger på det styrdokument som förbundet tog fram tillsammans med analysföretaget *Kairos Future* och som antogs vid fullmäktige 2015 och vidareutvecklades inför fullmäktige 2018.

I förberedelserna inför fullmäktige 2021 har förbundsstyrelsen tillsammans med förbundets kansli och strategiska råd genomfört omvärldsspaningar som diskuterats, prioriterats och slutligen resulterat i ett vidareutvecklat strategidokument. Ett utkast av strategidokumentet behandlades även vid förbundets ordföranderåd i maj 2021. Arbetet har vägletts av konsultföretaget *Next Stop You*.

Strategidokumentet *Vision, strategier och fokusområden 2022 – 2024* inleds med en beskrivning av förbundets grunduppdrag, följt av förbundets vision och de huvudstrategier vi, Sveriges Arbetsterapeuter, behöver för att förverkliga denna. Därefter beskrivs våra katalyserande strategier - det vi behöver göra för att få saker att hända - samt våra vardagliga förhållningssätt som syftar till att spegla förbundets kultur. Avslutningsvis beskrivs fyra områden som kommer vara i särskilt fokus under fullmäktigeperioden. Dessa fokusområden ska förstås som den strategiska inriktningen för förbundets arbete under fullmäktigeperioden.

Vårt grunduppdrag - ett starkt förbund i ständig utveckling

I enlighet med Sveriges Arbetsterapeuters stadga är förbundets uppdrag att tillvarata och driva medlemmarnas fackliga och yrkesmässiga intressen. För att vi ska kunna göra det på bästa tänkbara sätt och nå största möjliga framgång krävs att vi är ett starkt förbund i ständig utveckling.

Ett starkt förbund med många medlemmar har större möjligheter att påverka och förändra sin omvärld. Alla arbetsterapeuter ska känna sig hemma i Sveriges Arbetsterapeuter oavsett var de utövar sitt yrke eller vilken titel de har. För att förbundet ska fortsätta växa och få fler medlemmar arbetar vi ständigt med att utveckla och synliggöra nyttan av medlemskapet för alla våra olika medlemsgrupper – studenter, anställda, chefer/ledare, forskare och egenföretagare inom såväl offentlig som privat sektor. Ett starkt förbund kräver också en stark och ändamålsenlig lokal verksamhet där såväl enskilda medlemmar som förtroendevalda kan skapa aktivitet och engagemang. En betydande förutsättning är även en aktiv studentverksamhet som bidrar till att säkerställa och forma förbundets framtid samt lägger grunden för ett yrkeslivslångt engagemang och medskapande inom förbundet.

Ett förbund i ständig utveckling behöver vara flexibelt och modigt och hela tiden redo att ompröva vad vi tror att vi vet. Vi visar vägen framåt och välkomnar nya idéer och arbetssätt, ställer om när det behövs och lär nytt. Vi ser kontinuerligt över vårt arbetssätt och vår organisation, såväl centralt som lokalt, för att säkerställa att vi är ett förbund som på bästa sätt matchar de behov som våra medlemmar har, nu och i framtiden, och effektivt stödjer såväl enskilda medlemmar som våra förtroendevalda.

Vi ser till att finnas på de arenor och i de sammanhang där förutsättningarna för professionen formas. Där påverkar vi vår omvärld, arbetsterapiens utveckling och arbetar för att våra medlemmars villkor i arbetslivet förbättras. Det gör vi genom att vi bevakar, driver opinion och utbildar kring områden som är strategiskt viktiga för våra medlemmar, nu och i framtiden – frågor som rör forskning, utbildning, professionsutveckling, yrkeslivslångt lärande, arbetsmiljö och lönebildning.

Vår avsikt är alltid att, med utgångspunkt i vår vision och med stöd av våra strategier och förhållningssätt, förbättra och flytta fram positionerna för vår profession och våra medlemmar. Därigenom säkerställer vi att arbetsterapeuters kompetens används på det mest ändamålsenliga sättet i strävan efter ett jämlikt och hållbart samhälle i enlighet med FN:s agenda 2030 och de globala målen.

-
-

Vision

Vår vision bygger på tre tydliga målbilder. Den handlar om ett arbetsterapeutiskt perspektiv, om arbetsterapeuternas professionsutveckling och arbetsvillkor samt att vi ska vara ett vitalt förbund.

- Kunskapsbaserad arbetsterapi är en erkänd väg till ett jämlikt och hållbart samhälle. Omvärlden ser att arbetsterapeuter, oavsett var de utför sitt arbete, får människors vardag att fungera.
- Arbetsterapeuter har ett hållbart arbetsliv med god kompetens- och löneutveckling.
- Sveriges Arbetsterapeuter drivs av engagerade medlemmar och är en naturlig hemvist för alla med arbetsterapeutexamen och alla arbetsterapeutstudenter.

Huvudstrategier

Strategier handlar om att visa vägen. De bygger på kortfattade beskrivningar av vad vi måste göra för att lyckas förverkliga vår vision. Två övergripande strategier är nycklar i det arbetet – två huvudstrategier:

Visa värdet av arbetsterapi på etablerade och nya arenor

För att vi arbetsterapeuter och arbetsterapin som sådan ska få ett erkännande vi förtjänar måste vi se till att andra förstår och värderar våra insatser på ett annat sätt än i dag. Det här är ingen ny insikt, men den är än viktigare i dag när vi dessutom ska skapa förutsättningar för arbetsterapeuter och arbetsterapi att verka på nya arenor och i nya roller. Vi måste alla – alltid och i alla sammanhang – visa värdet av arbetsterapeuters insatser för omgivningen. Det är vi som måste ta ansvaret för att beskriva och förmedla den positiva bilden! Det är vi som ska komma väl ut i lönediskussioner och vår kompetens ska efterfrågas i de mängder av forum där vi kan göra stor skillnad. Att vi vet vad vi kan räcker inte. Vi måste få andra att förstå och bejaka det.

Driva nolltolerans mot ett ohälsosamt arbetsliv

I dag har många medlemmar en arbetssituation som är långsiktigt ohållbar. Ökat tempo med krympande reella resurser innebär utmaningar för oss.

Som facklig organisation är det en nyckelfråga för oss att våra medlemmar finns i ett hälsofrämjande sammanhang, med arbetsvillkor och löner som är långsiktigt hållbara.

Katalyserande strategier

Katalyserande strategier är strategier som i sin tur får fart på andra saker, inte minst genomförandet av de bägge huvudstrategierna. Vi inom förbundet ska fokusera på tre katalyserande strategier de kommande åren:

Ta kommandot

Det är helt avgörande för vår förmåga att lyckas om vårt förbund genomsyras av en anda av att ta kommandot i små som stora situationer. Såväl i fikarumsdiskussionerna som i debattartiklar och i diskussioner med tunga makthavare ska vi ta kommandot och lyfta fram det som är viktigt för oss. Var- och närsomhelst tillfälle ges ska vi lyfta fram våra kompetenser och med kreativitet och innovativa modeller visa vägen till morgondagens lösningar med hjälp av kunskapsbaserad arbetsterapi.

Initiera kloka samarbeten och interageranden

Hela den fackliga tanken utgår från grundtanken att vi är starka tillsammans. Vi varken kan eller bör göra allt på egen hand. Men det finns en risk att vi av bekvämlighets skull väljer våra gamla relationer utan att fundera på om det finns andra som kan bidra till större nytta för oss. Genom att aktivt kartlägga vilka möjliga partners det finns och sedan medvetet välja vilka som vi kan liera oss med kan vi se till att $1+1=3$.

Öka medskapandet bland medlemmarna

Vi är och förblir en medlemsbaserad rörelse. Utan engagerade medlemmar tappar vi energi och vår glöd falnar. Därför är det oerhört viktigt att skapa ett reellt engagemang bland medlemmarna. Vi måste hela tiden förstå att och föra en dialog kring att förbundet inte är någon annan än vi själva. Vägen dit går genom involvering och medskapande.

Förhållningssätt i vardagen

Om strategier handlar om vad vi ska göra behöver vi även något att hålla oss till på vardaglig basis, ageranden som skapar en gemensam kultur och som förstärker vår gemensamma resa mot väsentligt bättre villkor för arbetsterapeuter och arbetsterapin. Vi kallar dem förhållningssätt.

Våga experimentera

Att bara hålla sig till gamla lösningar fungerar inte. Varken i rollen som arbetsterapeut eller som facklig organisation. Vi måste bygga en intern kultur där vi ser och vågar fånga de möjligheter som öppnas i en föränderlig värld.

Tydlighet i allt vi gör

En gemensam resa kräver att vi alla mer eller mindre ser samma sak framför oss. Det kräver att vi är tydliga och kärnfulla i det vi gör. Det är också viktigt för att omgivningen ska förstå vad vi vill och vad vi lyfter fram – ingen ska behöva tveka på vad Sveriges Arbetsterapeuter kan och vill åstadkomma.

Vägled och coacha

Att visa vägen för andra och för varandra är naturligt i en medlemsbaserad rörelse. Så också för oss. Vi måste fortsätta att aktivt stötta och hjälpa varandra med den gemensamma målbilden och ständigt ha strategierna framför ögonen.

Var kunskapare

Allmänt tyckande väcker inte respekt. En tydlig bas i gedigen kunskap har en annan klangbotten. Därför ska vi se till att bilda och utbilda vår omgivning i det som rör arbetsterapins värde för den enskilde och samhället.

Vara nyfiken och lyhörd

Att vara nyfiken och lyhörd för vart världen är på väg kommer vara avgörande för vår förmåga att hänga med i utvecklingen, ofta kallat omvärldsanalys. Vi måste alla därför ha örat mot marken och berätta för varandra vad vi fångar upp.

Sporra varandra

Utmana, inspirera och uppmuntra varandra i allt vi gör. Vi ska bygga en kultur där vi peppar och bejakar varandra i att våga pröva nya saker.

Aktiv anpassad kommunikation

Att involvera och övertyga är helt avgörande om vi ska lyckas. Kommunikation handlar inte om information – det handlar om utbyte mellan människor. Vi måste träna oss på att i vardagen interagera inåt och utåt på fiffiga och kloka sätt.

Fokusområden

Om vi ska kunna nå vår vision behöver vi som förbund vara tydliga och spetsiga så att vi använder våra resurser på bästa sätt.

För att åstadkomma detta har förbundet lyft fram fyra områden som kommer vara i särskilt fokus under fullmäktigeperioden – våra fokusområden. Att fokusera och rikta insatser på ett mindre urval av områden ökar och vässar det genomslag vi får för vårt arbete.

Våra fokusområden syftar till att tydliggöra inriktningen för förbundets arbete under fullmäktigeperioden och anger därmed inte i detalj vilka aktiviteter som kommer genomföras. Respektive fokusområde ska förstås med utgångspunkt i förbundets grunduppdrag – att tillvarata medlemmarnas fackliga och yrkesmässiga intressen – och med siktet inställt mot vår vision.

► VI VISAR VÄGEN MOT ETT VARDAGSLIV I BALANS

Den komplexitet som karaktäriserar dagens samhälle tenderar att skapa obalans i människors vardagsliv, vilket i sin tur riskerar leda till såväl fysisk som psykisk ohälsa. Arbetsterapeuten har en betydande kompetens kring vad som behövs för att nå aktivitetsbalans, hantera vardagen bättre samt att skaffa, och behålla, en hälsofrämjande livsstil. Samtidigt har många arbetsterapeuter själva en arbetsituation där det saknas balans mellan krav och resurser, vilket riskerar skapa en ohälsosam och ohållbar arbetsmiljö.

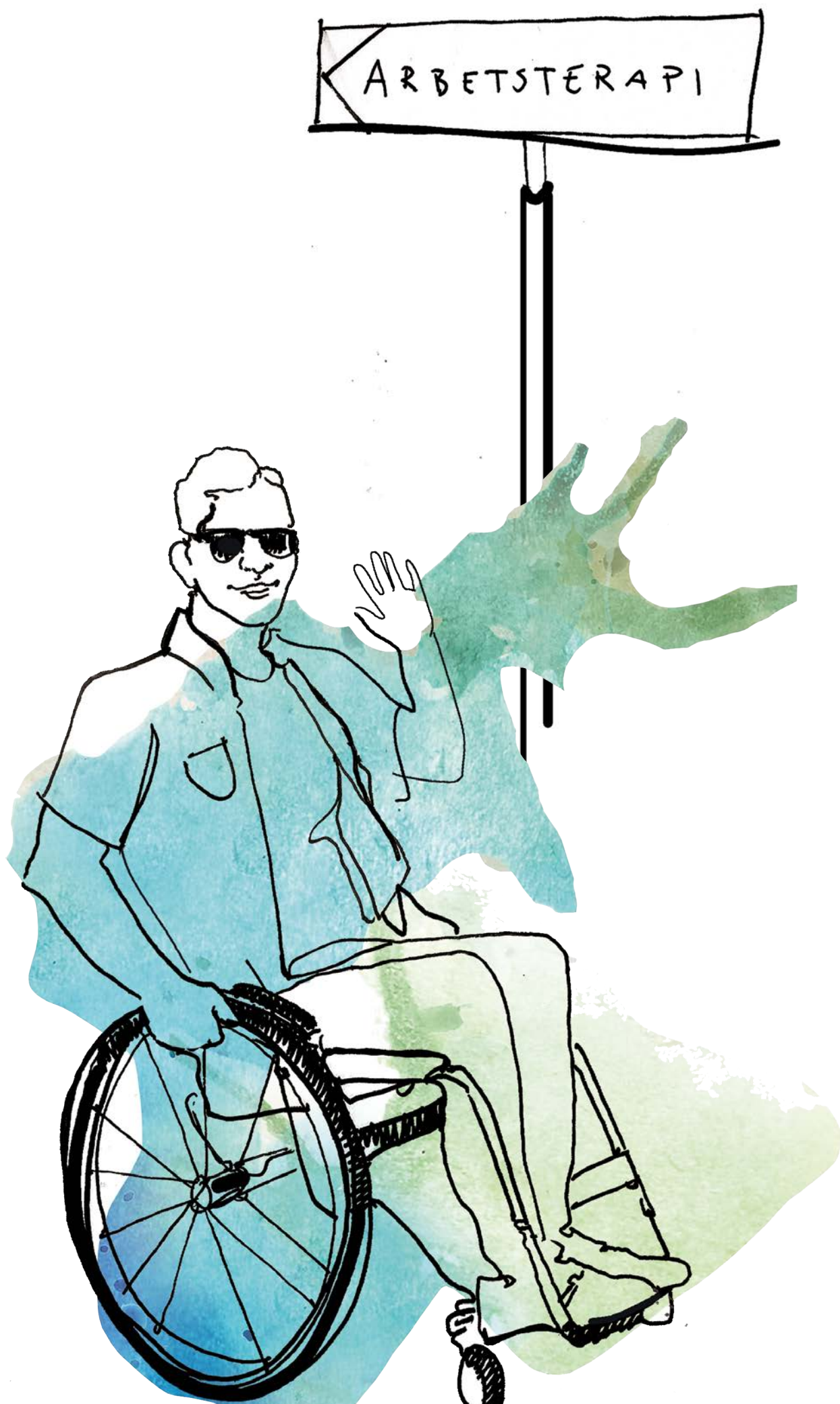
Att verka för ett vardagsliv i balans är därför ett prioriterat område för förbundet såväl i relation till den personcentrerade professionsutövningen som i medlemmarnas egen vardag och yrkesliv.

Tillsammans arbetar vi för att förbättra våra medlemmars arbetsvillkor genom att aktivt driva opinion i frågan, informera och utbilda om rättigheter och möjligheter. Vi tar samtidigt alla tillfällen vi kan för att visa värdet av arbetsterapeuters kompetens för en hållbar och hälsofrämjande vardag i balans för alla, i alla åldrar och under hela livet.

► VI VISAR VÄGEN MOT EN GOD OCH NÄRA VÅRD

Övergången till en god och nära vård är en av de största förändringarna inom svensk hälso- och sjukvård och omsorg i modern tid. Under fullmäktigeperioden kommer den pågående primärvårdsreformen och satsningar på den kommunala hälso- och sjukvården vara den i särklass viktigaste hälso- och sjukvårdsfrågan. Inom dessa verksamhetsområden finns den största andelen av våra medlemmar, men där finns också våra största utmaningar när det gäller arbetsmiljö, kompetensutveckling och kompetensförsörjning.

Arbetsterapeuters kompetens är en avgörande pusselbit i den nära vården för personer i alla åldrar, men om vi ska vara med på tåget behöver vi både visa vårt värde inom området och driva på för ett hållbart arbetsliv.

Förbundets fokus under fullmäktigeperioden ligger därför på arbetsterapeutens uppdrag i den nära vården, att tydliggöra arbetsterapeutens hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande insatser i regional primärvård och kommunal hälso- och sjukvård samt betydelsen av att funktionen Medicinskt ansvarig för rehabilitering, MAR, inrättas i alla kommuner. Vi fokuserar även på att det ska finnas rimliga förutsättningar för att bedriva arbetsterapi i den nära vården – en hållbar och hälsofrämjande arbetsmiljö samt bättre möjligheter till yrkeslivslångt lärande.

► VI VISAR VÄGEN MOT DIGITAL UTVECKLING OCH DELAKTIGHET

Digitaliseringen fortsätter förändra människors vardags- och arbetsliv, en utveckling som har stor potential när det gäller främjandet av aktivitet och hälsa i vardagen, men som också riskerar motverka detsamma. För att möta detta är det nödvändigt att arbetsterapeuter inkluderar digitala aktiviteter och miljöer i arbetsterapeutisk utredning, åtgärd och utvärdering i syfte att motverka digitalt utanförskap och främja digital delaktighet för alla.

Inom välfärdssektorn kommer digitala lösningar och e-hälsa att vara en betydande katalysator i arbetet med att säkra effektiva, säkra och personcentrerade insatser av hög kvalitet. Samtidigt möter många av förbundets medlemmar i sin professionsutövning IT-system som inte är anpassade till arbetsterapeutens arbete samt inkompatibla med varandra, vilket riskerar skapa en ohållbar digital arbetsmiljö med stress och ohälsa som följd.

Som förbund kommer vi aktivt följa och delta i den utveckling som sker samtidigt som vi rustar oss för att möta de nya behov som uppstår i arbetsterapeuters professionsutövning.

Vi fortsätter använda digitala lösningar för att öka vår tillgänglighet samt medskapandet bland våra medlemmar. Vi verkar även för en hållbar digital arbetsmiljö, att arbetsterapeuter ges möjlighet att använda digitaliseringens potential i sin professionsutövning samt får tillgång till den fortbildning de behöver för att upprätthålla och utveckla sin digitala kompetens.

► VI VISAR VÄGEN MOT EN LIVSLÖN SOM SPEGLAR ARBETSTERAPEUTERS KOMPETENS OCH VÄRDE

Arbetsterapi lönar sig, men arbetsterapeuter går back på sin utbildning! Den ekvationen går inte ihop. Arbetsterapeuters insatser gagnar samhällsekonomin och det är viktigt att arbetsgivaren ser och värderar den resurs som arbetsterapeuten är. Att förbättra livslönen, inkomsten under hela livet inklusive pension, för våra medlemmar är ett område där vi som förbund ska fokusera särskilt för att få till en ändring. Arbetsterapeuter ska ha möjlighet till livslångt lärande, specialisering och karriärutveckling och en lön som återspeglar kompetensen och kraven i arbetet.

Som förbund tar vi alla tillfällen att verka för att höja lönen för arbetsterapeuter genom att vara en stark och konstruktiv röst i samhällsdebatten och gentemot arbetsgivare. Förbundets satsning *Kraftsamling: Rätt lön!* kommer pågå under hela fullmäktigeperioden. Genom konkreta verktyg, utbildning samt lokal och central opinionsbildning stöttar vi enskilda medlemmar och lokala förtroendevalda att ta kommandot vid förhandlingsbordet.

KATALYSERANDE STRATEGIER

TA KOMMANDOT

INITIERA KLOKA
SAMARBETEN OCH
INTERAGERANDEN

ÖKA MED-
SKAPANDET BLAND
MEDLEMMARNA

VISION

- Kunskapsbaserad arbetsterapi är en erkänd väg till ett jämlikt och hållbart samhälle. Omvärlden ser att arbetsterapeuter, oavsett var de utför sitt arbete, får människors vardag att fungera.
- Arbetsterapeuter har ett hållbart arbetsliv med god kompetens- och löneutveckling.
- Sveriges Arbetsterapeuter drivs av engagerade medlemmar och är en naturlig hemvist för alla med arbetsterapeutexamen och alla arbetsterapeutstudenter.

FÖRHÅLLNINGSSÄTT I VARDAGEN

ARBETSTERAPI

VÄGLED
OCH COACHA

V
Å
G
A
EXPERIMENTERA

TYDLIGHET
I ALLT VI GÖR

VARA NYFIKEN
OCH LYHÖRD

VAR KUNSKAPARE

AKTIV ANPASSAD
KOMMUNIKATION

SPORRA
VARANDRA

Visa värdet av
arbetsterapi på
etablerade och
nya arenor

HUVUDSTRATEGIER

Driva noll-
tolerans mot
ett ohälsosamt
arbetsliv

Vi visar vägen

Vi är ett förbund som tillsammans med våra medlemmar visar vägen för ett hållbart och mer inkluderande samhälle.

Sveriges Arbetsterapeuter som fackförbund vill också visa vägen för bra arbetsförhållanden och ett tryggt, rättvist och givande arbetsliv.

SVERIGES
ARBETSTERAPEUTER

Planiavägen 13 • Box 760 • 131 24 Nacka • 08-507 488 00
kansli@arbetsterapeuterna.se • arbetsterapeuterna.se